AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 79. JOLIET, ILLINOIS, 29. AVGUSTA 1916 LETNIK XXV.

Jos. Scheringer 9. marc 16
808 Oak St.

Rumunija napovedala Avstro-Ogrski vojno.

Vkljub novemu sovražniku niso niti na Dunaju, niti v Berlinu prav nič prestrašeni.

Poročila z raznih bojišč.

Oči vsega sveta so zdaj obrnjene predvsem na Balkan.

Berlin, čez London, 28. avg. — Rumunija je napovedala vojno Avstro-Ogrski v nedeljo zvečer, kakor uradno naznanjajo tukaj.

Berlin, čez London, 28. avg., 7:05 zv. — Nemčija je napovedala vojno Rumuniji.

Italija v vojni z Nemčijo.

London, 27. avg. — Italija je napovedala Nemčiji vojno.

To naznanjajo iz Rima in Berlina, iz zadnjega mesta uradno takole:

"Italijanska vlada je izjavila, da se smatra izza dne 28. avgusta v vojni z Nemčijo."

Berlin ni odgovoril s protiizjavo, ali takega koraka je pričakovati v enem ali dveh dneh.

Nemčija je bila obveščena o italijanskem činu po švicarski vladi.

Dasi uradno v miru, sta Italija in Nemčija poostrili diplomatske odnošaje lani, tako da je bilo treba skozi nevtralno deželo poslati vojno napoved.

Zadnja je postala neizogibna, ko je Italija te dni poslala čet v Solun, da sodelujejo v vojskovanju ententnih zaveznikov na makedonski fronti, ker Nemčija vodi nasprotno vojsko in ima čet na tem bojnem torišču.

Laška fronta.

Berlin, 24. avg., brezžično. — Avstrijsko uradno naznanilo z dne 23. avgusta o bojevanju na laški fronti pravi, da so Italijani podjeli v Dolomitih blizu Coltoronda in Cime di Cece več napadov, ki so bili odbiti. Naznanilo se glasi:

"Na soški fronti je začelo sovražno topništvo silno obstreljevati gotove frontne odseke.

"V nekem napadu na fleimsthalski fronti v Tirolah smo ujeli 80 neranjenih Italijanov in uplenili dve strojni puški. Po silnem topniškem obstreljevanju postojank na planini Fassa in na višinah na obeh straneh Travignolske doline so Italijani podjeli več napadov v Dolomitih blizu Coltoronda in Cime di Cece. Bili so odbiti.

"Na jugovzhodni fronti (Albanija), v valonskem odseku, pomnožuje sovražnik svojo delavnost.

"Eden naših bojnih zrakoplovov je v bitki s 4 dvokrovniki zbil 2 istih. Oba sta padla v morje, enega je neki naš rušivec potehnil na suho."

Boji v Dolomitih.

Rim, 24. avg. — Italijani poskušajo prodreti na raznih točkah v Dolomitih ob severnem delu avstro-laške fronte in poročajo danes zasedbo novih postojank v Faških planinah.

"Mala ofenzivna podjetja po naših četah," pravi uradno naznanilo, "so nam pridobila nekaj novih postojank v grapavem gorovju Faških planin."

Cadorna spet dolži vreme.

Rim, 25. avg. — Novi napad italijanski v Dolomitih, na severnem delu fronte, zadržujejo neugodne vremenske razmere, ali nekoliko nadaljnjega napredka poroča današnje uradno naznanilo. Na Goriškem in na Kraški planoti je položaj neizpremenjen.

Laški napadi se izjalovili.

Berlin, 26. avg. (Brezžično v Sayville.) — Italijanski napad, nedavno začet v Dolomitih, na severnem delu fronte, se je izjalovil, pravi avstrijsko uradno naznanilo. Naznanilo tudi poroča praske ob reki Vojusi v Albaniji, severno od Valone.

Balkanska fronta.

Sofija, 24. avg. — Zmagoviti Bolgari podijo zavezniške čete pred seboj na fronti med Prespaškim jezerom in reko Strumo. Po današnjem uradnem naznanilu zapušča umikajoči se sovražnik mnogo mrtvecev na bojišču.

Kraja Kostur in Kastoria, južno od Prespaškega jezera, so osvojili Bolgari.

Uradno naznanilo pravi:

"Bolgarske čete, prodirajoče južno od Florine, so osvojile dne 23. avgusta Kostur in Kastorio. Poraženi Srbi se umikajo južno. Bolgari, napredujoči v smeri Lerine, Banice in Kortunčera, so osvojili dne 21. avgusta močno utrjeno postojanko na hrbtu gore Malka Nieze.

"Naslednjega dne so napadli Srbe ob Vardaru v njihovih novih postojankah pri Sv. Spidonu, Griču 207 in Čeganski Planini.

Bolgari ujeli 200 Srbov.

"Ujeli smo sedem častnikov in 200 vojakov ter uplenili več brzostrelnih topov in strojnih pušek in drugih stvari. Boji se nadaljujejo.

"Jugozapadno od Dojranskega jezera je poskušal sovražnik snoči ob 10. uri napasti naše prednje postojanke, a je bil odbit.

"Nadaljnja poročila kažejo, da je 176. francoski polk, ki se je udeležil bojev dne 21. t. m., izgubil 50 odstotkov svoje bojne moči. Našli smo na bojišču 250 trupel.

"Na našem levem krilu v tSrumski dolini smo očistili levi breg reke sovražnika. Tam smo pokopali včeraj 500 mrtvih nasprotnikov.

"Južno od Drame je železnica skozi kraje Oksilar, Drama, Angista, Seres in Demir Hissar sedaj v naši posesti."

Bolgari zmagali ob Strumi.

Berlin, 24. avg., brezžično. — Poraz zavezniških čet ob reki Strumi na makedonski fronti v severni Greciji je naznanil bolgarski vojni urad včeraj v Sofiji.

Naznanilo pravi, da so zavezniške čete bežale, zapustivši bojišče pokrito z mrtveci, in da je bilo do časa izdaje naznanila naštetih več nego 400 mrtvih trupel. Velike množine streliva in zalog, vštevši osem strojnih pušek, so Bolgari uplenili.

Grki hite na fronto.

Atene, 23. avg., čez London, 24. avg. — Grške čete se še upirajo Bolgarom pri Seresu na severovzhodnem Grškem vkljub ukazu generalnega štaba, da se naj umaknejo. Grške čete se naglo ojačujejo z radovoljci.

Od vseh strani Grecije hitijo častniki in vojaki v Solun, da se prostovoljno pridružijo zavezniškim četam za boj proti Bolgarom. Vojni zbor Albancev je dospel v Solun.

Srbsko vojno poročilo.

London, 25. avg. — Poročilo srbskega vojnega glavnega stana o zadnjih razvojih na Balkanu se glasi:

"Na desnem krilu so se razvijali topniški boji.

"Naša ofenziva je napredovala v središču uspešno. Bolgari so bili potiskani nazaj vedno dalje proti meji. Ujeli smo 208 mož 3. bolgarske divizije.

"Vsi sovražni protinapadi blizu meje in na levem krilu so bili odbiti.

"Naše postojanke trdno obdržujemo."

Bolgari napadli Grke.

Pariz, 25. avg. — Bolgari so napadli grško luko Kavala in važno grško mesto Drama, obe v obrambi grških vojakov, pravi sledeče, nocoj izdano naznanilo vojnega urada:

"Mesti Kavala in Drama, ki sta ju vedno zasedali grški posadki, sta bili napadeni po Bolgarih.

"Ob Strumi je bilo dokaj krepko bojevanje med prednjimi vojnimi zbori obojih armad. Proti Dojranskemu jezeru in na desnem bregu reke Vardar se vrše močni topniški boji.

"Na našem levem krilu so Srbi znatno napredovali blizu Kukuruza. Silne protinapade, naperjene po Bolgarih proti našim postojankam severozapadno od Ostrovega jezera, so odbili Srbi."

Srbi in Angleži poraženi.

Sofija, 26. avg. — V hudih bojih na desnem krilu bolgarskem na makedonski fronti so bili Srbi s težkimi izgubami poraženi in prisiljeni k umiku, tako poroča danes bolgarski glavni stan. Srbi so podjeli zaporedoma 18 napadov.

Na vzhodnem koncu bolgarske fronte so Bolgari dospeli do Egejskega morja, in britansko konjištvo je bilo pognano v beg. Bolgari so zasedli več krajev.

Bolgari v Albaniji.

Berlin, 27. avg. (Brezžično v Sayville.) — Bolgarske čete so prodrle v Albanijo in osvojile deset milj zapadno od grške meje ležeči kraj Malik, kakor je rečeno v danes iz Sofije dospelem naznanilu bolgarskega vojnega vodstva.

Ruska fronta.

Dunaj, 24. avg. — Ostri boji se nadaljujejo v karpatskih okrajih, kjer avstrijske in nemške čete odbijajo ruske poskuse, prodreti skozi prelaze na Ogrsko. V poročilu avstrijskega glavnega stana z dne 23. avgusta je naznanjen nemški uspeh severno od Capula, kjer so bile ruske postojanke vzete in je bilo 200 Rusov ujetih. Nadaljnji ruski napadi v okrožju Jabloniškega prelaza, blizu Žabja, so bili odbiti. Naznanilo se glasi:

"Zapadno od Morlake so nemške čete naskočile nadaljnjo rusko pehotno postojanko ter ujele 200 mož in uplenile dve strojni puški. Blizu Žabja so bili ruski napadi odbiti.

"Dalje severno so bili samo manjši spopadi, tako da je ostal položaj popolnoma neizpremenjen."

Nobenih važnih razvojev.

Berlin, 24. avg. — Uradno naznanilo z vzhodne fronte se glasi:

"Razun manjših uspešnih spopadov z ruskimi prednjimi četami, vsled katerih je prišlo v naše roke nekaj ujetnikov in vojnega plena, ni bilo važnih razvojev."

Boji za Kovel v Volhiniji.

Petrograd, 24. avg. — Avstro-nemške čete so začele odločne napade proti Rusom, ki so nedavno izsilili svojo pot čez reko Stohod na zapadni breg v soseščino Rudke-Červišča, severovzhodno od Kovela. Po današnjem naznanilu vojnega urada so bile napadajoče kolone odbite po ruskem streljanju. Uradno naznanilo se glasi:

"Včeraj je sovražnik začel s topovi in strojnimi puškami ljuto obstreljevati naše postojanke blizu Tobola, na zapadnem bregu Stohoda, 38 milj severovzhodno od Kovela. Popoldne so začele sovražne kolone ofenzivo, a so bile pognane nazaj po našem streljanju z navadnimi in strojnimi puškami.

"Navzočnost turških čet ob Zloti Lipi (Galicija) je bila razodeta po ujetnikih."

Nemško uradno naznanilo.

Berlin, 25. avg. — Današnje naznanilo velikega glavnega stana pravi:

"Fronta generala von Hindenburga: Protinapad v svrho, zopet pridobiti strelske jarke pri Zvyjinu, ki smo jih izgubili dne 21. avgusta, je bil uspešen. Ob Graberki smo včeraj in dne 21. avgusta ujeli 561 mož.

"Fronta nadvojvode Karla Franca: S te fronte ni poročiti nič novega."

Rusko vojno poročilo.

Petrograd, 25. avg. — Današnje naznanilo vojnega urada se glasi:

"Blizu Sabilkov, severno od železniške proge Lida-Molodečno, so Nemci v sredo zvečer spustili oblak strupenega plina.

"Opolnoči v četrtek je sovražnik južno od Cirina in severozapadno od Baranovičev po močnem topniškem bombardiranju podjel napad na naše zakope. Naše prednje straže so ga ustavile.

"V smeri Kovela, blizu Velicka, je sovražnik poskušal zopet začeti ofenzivo, a je bil odbit."

Dunaj poroča odbitje Rusov.

Dunaj, 26. avg. — Ruske čete, ki poskušajo prodreti v Karpatih do ogrske meje, so bile deloma odbite in so utrpele velike izgube, pravi avstrijsko uradno naznanilo z dne 25. avg. Avstrijske postojanke, osvojene po Rusih na fronti generala von Boehm-Ermolli v odseku Terepelnike-Pieniaki, so Avstrijci vzeli nazaj.

Ruski uspehi in neuspehi.

London, 27. avg. — Poskus ruskih čet, prekoračiti reko Dvino blizu Lennewendena in pri Friedrichstadtu, 50 milj od zaliva, se je izjalovil, kakor poroča Berlin.

V Karpatih, kjer je bilo rusko prodiranje čez gorovje ondan ustavljeno, Rusi zopet napredujejo blizu ogrske meje, kjer so osvojili nekaj postojank tri milje severovzhodno od Koverskega pogorja na meji.

Zapadna fronta.

London, 24. avg. — Z istočasnim napadom so Britanci in Francozi bistveno pridobili na fronti ob reki Somme. Maurepas so dobili v posest Francozi, ki so prodrli več nego 200 jardov onkraj vasi na fronti ene milje in četrt. Britanci so napredovali 300 jardov južno od Thiepvala in ujeli mnogo Nemcev.

Vsled osvojitve Maurepasa je kraj Clery skoraj obkoljen in so Francozi prav pred važnim železniškim mestom Combles.

Berlin zanika izgube.

Berlin, 24. avg., čez London. — Francoska pehota je podjela več napadov snoči v okrožju Thiaumontske utrdbe, severovzhodno od Verduna. Ti napadi, poroča vojni urad, so bili brezuspešni. O današnjem bojevanju ni bilo naznanila. Francoski in britanski napadi na fronti ob reki Somme včeraj so bili odbiti.

Nemški napadi odbiti.

Pariz, 25. avg. — Nemci so podjeli nov napad na francosko linijo pri končini slavne prednje postojanke St. Mihiel, a so bili odbiti, ko so se ustanovili v francoskih strelskih jarkih, kakor naznanja vojni urad nocoj.

London, 25. avg. — Odbitje nemškega napada na britanske zakope zapadno od kraja Ginchy poroča naznanilo vojnega urada, izdano opolnoči.

Angleži in Francozi odbiti.

Berlin, 26. avg. — Britanski napadi na nemško fronto med Thiepvalom in hosto pri Foureaux ter francoski privasi Maurepas so bili snoči uspešno odbiti, poroča danes veliki glavni stan.

Kavkaška fronta.

Petrograd, 24. avg. — Ruske čete, ki nastopajo v južni turški Armeniji, so zopet osvojile mesto Muš, zavzeto po Turkih dne 8. avgusta, pravi nocoj izdano naznanilo vojnega urada. Naznanilo pristavlja, da so Rusi ujeli 2,400 Turkov v bitki pri Račti.

Rusi zopet osvojili Muš.

Naznanilo pravi:

"Naše čete, pritiskajoče za sovražnikom v okraju zapadno od Vanskega jezera, so vkorakale v Muš, kjer so ujele nekaj Turkov.

"Dodatna poročila iz vojnega glav-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Photo by American Press Association.

NA STRAŽI OB RIO GRANDE.

Straža na samotni patroli v odseku ob (reki) Rio Grande, opazujoča kretanje Mehičanov na drugi strani reke.

NADŠKOF SPALDING ZASPAL V GOSPODU.

Most Rev. John Lancaster Spalding, poglavar škofije Peoria, Ill., umrl v starosti 76 let.

Velik učenjak in pisatelj.

Bil med razsodniki v poravnavo premogarske stavke leta 1902.

Peoria, Ill., 25. avg.—Nadškof John Lancaster Spalding, znani prelat katoliške cerkve v Illinoisu, je umrl v svojem domovanju tukaj danes popoldne ob polštirih. Bil je 76 let star.

Boloval je že več let, odkar ga je zadel mrtvoud leta 1906. Njegovo bolezen je slujšalo nedavno vroče vreme

Konca je bilo pričakovati vsak dan zadnjega tedna. Njegovo stanje se je neprestano slabšalo. Nobene bolečine ni trpel med zadnjimi dnevi svoje bolezni. Svoje stanje je prenašal s trdnostjo, in vsaka njegova misel je bila za blagor cerkve ter mnogih župljanov v njegovem mestu in v škofiji, kateri je načeloval mnogo let.

Razsodnik v premogarski stavki.

Most Rev. John Lancaster Spalding je bil posvečen v škofa katoliške škofije Peoria, Ill., dne 1. maja 1877 in je odstopil vsled slabega zdravja dne 11. sept. 1908. V naslednjem majniku je bil imenovan častnim nadškofom za Scyphopolis.

Bil je eden najodličnejših prelatov rimsko-katoliške Cerkve v osrednjezapadnih državah in je proslul po vsej deželi, ko ga je predsednik Roosevelt imenoval za enega razsodnikov v poravnavo rudarske stavke v okolišu trdega premoga l. 1902. Spisal je več knjig o delavskih stvareh in tudi več knjig o verskih vprašanjih.

Predniki škofa Spaldinga so živeli v Ameriki že 250 let; prvi njegovega imena je prišel v novi svet z lordom Baltimore. Med vladama kralja Henrika VIII. in kraljice Elizabete na Angleškem se je rodbina Spalding odlikovala po svoji vdanosti do katoliške Cerkve.

Rojen v državi Kentucky.

Škof Spalding je bil rojen v Lebanonu, Ky., dne 2. jun. 1840. Odgojen je bil v Mount St. Mary's College-u, Cincinnati, O., in potem je šel v Louvain, Belgija, kjer je napravil doktorat bogoslovja l. 1863. Ko je bil posvečen v mašnika, je šel v Rim za poseben tečaj študija v belgijskem kolegiju, in l. 1865. se je vrnil v Združene Države, pripravljen za delo svojega življenja.

Bil je prideljen katedrali v Louisvillu, Ky., in poleg misijonarskih dolžnosti je deloval kot tajnik škofa Lavialle. Ostal je v Louisvillu do l. 1869., ko mu je bila na njegovo lastno prošnjo naročena ustanovitev župnije za Črnce. Predno je zapustil Louisville l. 1872., je zgradil in plačal cerkev in župnišče za katoliške Črnce.

Preselil se je v New York kmalu po smrti svojega strica, Most Rev. M. J. Spaldinga, nadškofa baltimorskega, in je pisal več let življenjepis tega prelata. Služil je kot pomožni duhovnik pri cerkvi sv. Mihaela v New Yorku več let, in potem je bil imenovan za škofa v Peoriji.

Peorijska škofija pod vodstvom škofa Spaldinga je narasla od 51 na 250 cerkva.

ALI ŽELEZNIČARJI RES ZASTAVKAJO?

Dne 4. septembra zjutraj se baje prične stavka, če je ne prepreči kongres.

Obe stranki trdovratni.

Predsednik Wilson se trudi na vso moč v dosego poravnave.

Washington, D. C., 27. avg. — Pred jutrišnjim večerom se utegne odločiti, ali se ima obrtna delavnost nadaljevati ali po železniški stavki popolnoma zaustaviti.

Železniški predsedniki so izdelali svoj odgovor na g. Wilsona ultimatum glede osemurnega delavnika in mu ga izroče jutri v Beli hiši. Njihovi protipredlogi se označujo kot nezadovoljivi, ker so istega pomena z odklonitvijo prvotnega načrta Wilsonovega.

Išče novega izhoda.

Predsednik se je bavil že danes z novim predlogom, ki ga namerava tekom jutrišnjega dne predložiti zastopnikom železniških uprav in uslužbencev, da v zadnji uri vendar še odvrne pretečo stavko. Danes se ni posvetoval z nobeno prepirajočih se obeh strank.

Mnogo so govorili v političnih krogih o vprašanju, kaj bi utegnil storiti kongres v slučaju železniške stavke. Zanesljivega odgovora na to pa niso mogli najti, ker je g. Wilson senatorjema Newlands in Kern, s katerima se je posvetoval o položaju včeraj, naročil najstrožji molk.

Domov.

Člani generalnega odbora uslužbencev so začeli tekom današnjega dne zapuščati zavezno glavno mesto; kakor je eden na kolodvoru še kratko a pomembno izjavil: "Domov gremo, da zaštrajkamo". Poslati večji del uslužbencev domov, da ukrenejo zadnje priprave za stavko, je bilo sklenjeno davi na zborovanju. Samo majhen odbor je ostal, ki je pooblaščen, da nadaljuje pogajanja.

Samo "bluff".

Železniški predsedniki in obratni ravnatelji so videti prepričanja, da uslužbenci na noben način ne bodo zastavkali in da se gre samo za ogromen bluff. Z ozirom na to je menil g. Fayant, tiskovni agent železniških uprav, ki je s tem izrazil pač tudi mnenje mnogih železniških predsednikov:

"Naznanjeno nam je bilo, da so za časa glasovanja o stavki uslužbenci, ki so hoteli višjo plačo a ne zaustave dela, dobili zagotovilo, da ne bo stavke."

Če pa vendar pride do štrajka, potem mislijo železniški predsedniki biti v položaju, da že čez tri dni zopet začno na svojih progah z obratom.

Stavka 4. sept.?

Washington, D. C., 28. avg. — Splošna železniška stavka se prične dne 4. sept. ob 6. uri zjutraj, chicaški čas, če železnice in unije ne popustijo, da je mogoče doseči poravnavo.

"Bremen" prihaja.

Berlin, 27. avg. (Brezžično v Sayville.) — "Kolnische Zeitung" objavlja vest, da se nahaja trgovinska submarinka "Bremen" z nakladom barvil med vožnjo do Združenih Držav.

Jolietska novica.

— Umrl je g. Anton Strajnar davi v svojem domovanju na oglu N. Hickory in Hutchinson sts. Bolan je bil več mesecev. Dan pogreba še ni določen, ko to pišemo. Več prihodnjič.

BREZ SKRBI

pošljite denar skozi naše posredovanje v staro domovino, ker kljub vojnim zaprekam, se naše pošiljatve izplačajo vedno točno.

Kljub temu, da ne dobite pisma od svojcev iz stare domovine, ker je bilo morda isto na onem parniku, ki je prišel v roke Angležem ali Francozom, se ni treba bati, da denar ni na varnem.

Bodite brez skrbi! Dokler vidite naš oglas v listu, ni nobene nevarnosti. Če bi bila kakšna nevarnost, bi mi to v listu objavili.

Mi garantiramo vsako pošiljatev, da bo sigurno sprejeta, ali pa vrnemo denar, kadar se nam dokaže, ali če se sami prepričamo, da denar ni bil izplačan, radi enega ali druzega vzroka.

Po Wireless (brezžičnem brzojavu) pošljemo denar v staro domovino, in to naravnost v Avstrijo.

Ako ni pomote ali posebnosti, je denar prejet v 3. do 5. dneh. Včasih se pa tudi za delj časa zakasni.

Vsak brzojav, akotudi ima manj kot 6 besed, stane $4.50, če pa je več kot 6 besed, se računa po 65c od vsake besede in številke posebej.

Mi imamo v tem oziru najboljšo zvezo in najstrožji sistem, ker naš namen je zadovoljiti vsakogar, ki se posluži našega posredovanja.

Danes pošljemo v staro domovino:

5 K za	$ .90	250 K za	$ 34.00
25 "	3.75	500 "	67.50
50 "	7.00	750 "	101.00
100 "	13.50	1000 "	135.00

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastonj, poštnem ali ekspres Money Order-om, ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

AMERIKANSKI SLOVENEC
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 28. avg. — Na slovenskem pokopališču sv. Jožefa v Jolietu bode počival v večnem miru indijanski misijonar in zlatomašnik Rev. Ignacij Tomazin, ki so ga skrb, bolezen in razburjenost zaradi sovražnega vedenja njegovih župljanov napram njemu gnale do skrajnosti — v smrt.

Včerajšnji "Joliet Sunday Herald-News" je poročal o tem sledeče: Jolietski Slovenci bodo oskrbeli pogreb Rev. Ignacija Tomazina, starega katoliškega duhovnika, ki ni videl nobene olajšbe od svojih težav razun v smrti. Izgnan iz svoje majhne (nemške) župnije v Albany, Minn., napaden in tepen po članih svoje cerkvene občine, se je videl onečaščenega v očeh ljudstva. Da konča vse to, se je zagnal, z dragocenim rožnim vencem v svoji roki, iz šestega nadstropja Hotela Sherman v Chicagu včeraj. Smrt je nastopila na mestu. Zasluga je Rev. Johna Plevnika, župnika slovenske katoliške cerkve sv. Jožefa, da najde truplo Father Tomazina zadnje počivališče v Jolietu. Rev. Father Plevnik nam je pripovedoval o misijonarskem delu starega duhovnika med ameriškimi Indijanci, ko smo ga vprašali o tej tragediji. "Father Tomazin je bil star indijanski misijonar," je rekel. "Prišel je v to deželo iz svojega rojstnega kraja Ljubljana v Avstriji leta 1864. Leto pozneje je bil posvečen v duhovnika in poslan v Crow Wing, Minn., takrat samo malo težišče ob meji. Tam je začel delo svojega življenja. Mnogo let je potoval gori in doli po indijanski pokrajini kot misijonar med rdečekožci. Pridružil se je Father Pircu, čigar slava kot misijonarja še traja. Skupaj sta zgradila krepko verigo misijonov po vsem zapadu. Pozneje je bila izročena Father Tomazinu oskrba vseh misijonov zapadno od reke Mississippi. Bil je čudovit mož. Njegov vpliv med Indijanci je bil res velik." Rev. Father Plevnik je spoznal Father Tomazina pred dvajsetimi leti v Minnesoti. Zadnji, rojen leta 1843., je bil tedaj nad 50 let star. Bilo je šele pred nekaj tedni, kakor pravi njegova gospodinja, miss Anna McCluskey, da so njegovi župljani prišli v njegovo župnišče in so ga napadli, ker ni izpremenil mašne ure. Oskrboval je župnijo v Albany, Minn., pet let. Po napadu je odstopil. Miss McCluskey, ki pravi, da mu je gospodinjila šestnajst let, zatrjuje, da je po njenem mnenju omenjeni napad strašno užalostil starega duhovnika. "Bil je brez prijateljev in sam," je rekel Father Plevnik. "Župnija sv. Jožefa je ponosna, da pokoplje truplo tega moža, ki je zarezal pot krščanstvu v divjino pred petdesetimi leti. Njegovo truplo bo ležalo na parah v cerkvi." Anton Nemanich, jolietski pogrebnik, je bil poslan v Chicago po Father Plevniku včeraj, da zahteva truplo in je prepelje v Joliet. V sobi, kjer se je nastanil Rev. Tomazin, so našli skrivnostno pisemce. Poslano je bilo gdčni. McCluskey, ki je stanovala v sobi blizu starega duhovnika. Pisemce se glasi: "Ne prestrašite se. Čisto prav delam. Odpeljite se s prihodnjim vlakom. Vzemite vse svoje stvari in moje stvari za prtljago. Čakam Vas." Med stvarmi mrtvega duhovnika so našli dve uri, ček za $200 in več cerkvenih knjig." —

Tako jolietski Herald-News. Prav dostojno so pisali o tem žalostnem slučaju tudi vsi angleški listi chicaški. "The Chicago Sunday Tribune" poroča med drugim: "Njegova gospodinja je povedala, da so njegovi župljani zahtevali, da izpremeni uro sv. maše od 5:30 na 8 zjutraj, in so se razljutili, ko ni hotel storiti tega. Nekega večera so prišli trije (Nemci) v njegovo hišo in so ga tepli. 'Prosila sem jih,' je rekla, 'naj bodo usmiljeni, in končno so odšli. To je bil vzrok, da je Father Tomazin odstopil. Odtedaj se je vedno vedel čudno. Šla sva najprej v St. Paul, kjer sva se nastanila v Merchants' hotelu, in sva prišla semkaj zadnji torek. Jaz nisem bila zdrava že nekaj časa, in včeraj mi je svetoval, naj grem domov na obisk, toda sklenila sem, da je najbolje ostati in paziti nanj. Ni ga bilo doma, ko sem obiskala njegovo sobo včeraj popoldne. Vrnil se je čez nekaj ur in ni hotel povedati, kje je bil. Vedel se je čudno.' Hotelski uslužbenci so našli duhovnika hodečega po hodnikih, deloma oblečenega, pozno v petek zvečer in so ga spravili v posteljo."

Mrliški ogledniki so po preiskavi izrazili mnenje, da je pokojnik izvršil dejanje v napadu začasne blaznosti.

V Trunkovi knjigi "Amerika in Amerikanci" je čitati o pokojniku: Tomazin Ignatius, Rev., eden izmed duhovnikov-pionirjev severne in srednje Minnesote in indijanski misijonar, je bil rojen v Ljubljani dne 4. februarja 1843. Tam je dovršil gimnazijo in del bogoslovja, nakar je dne 19. maja 1864 prišel z misijonarjem Pircem v Ameriko. Ostal je, da konča študije, v St. Paulu, kjer je bil posvečen dne 5. novembra 1865. Nato je nekaj let kot Pirčev pomočnik iz Crow Winga misijonaril po bližnji in daljnji okolici. Sčasoma je sam prevzel večino zahodnih misijonov Pirčevih, ker je ta vsled visoke starosti že silno opešal. Pozneje je vodil misijone vsega povirja reke Mississippi, in sicer indijanske občine Red Lake, kjer je tudi stanoval, Leech Lake, Cass Lake, Winnibigoshish, White Oak Point, Sandy Lake in Pakegoma. Potem se je preselil v mesto Wadena in je oskrboval okraje: Wadena, Becker, Hubbard in Norman z naslednjimi postajami: Wadena, Aldrich, Frazee City, Detroit City, Audubon, Lake Park, Pelican Lake, Park Rapids in Ada ter Aitken v okraju Crow Wing, Motley v okraju Morrison in Pelican Rapids v okraju Otter Tail. Nato je mnogo let misijonaril v Belle Riverju, kjer je bil župnik in dekan; oskrboval je od tam nekaj časa tudi slovensko naselbino Brockway. L. 1907 je bil postavljen za župnika v kraju Padua z misijonom Sedan. L. 1908 je prevzel župnijo Elizabeth z misijonom Pelican Rapids. Od lanskega leta (1911) pa župnikuje v slovensko-nemški fari sv. Antona v Kraintownu, Minn. Več časa je bil tudi duhovni svetnik škofije St. Cloud, Minn., v katero spada."

Škof Joseph F. Busch iz St. Cloudske škofije je rekel, kakor poroča chicaška "Tribune", da je Father Tomazina odstranil iz župnije St. Anthony, Minn., vasice blizu Albany, Minn., ko so župljani zadnjega protestirali napram njemu. Father Tomazinovo življenje kot misijonarja med minnetskimi Indijanci je bilo romantično, je rekel škof Busch, pa tudi težavno in naporno. To življenje je napravilo moža ekscentričnega in svojevoljnega, je rekel škof.

Vkljub vsem svojim križem in težavam ter dolgoletnemu življenju med Indijanci in tujci si je pokojni Father Tomazin ohranil vse svoje žive dni čisto slovensko rodoljubje in gorečo ljubezen do slovenske domovine. Najlepši dokaz temu je dejstvo, da se je med prvimi odzval klicu Am. Sl. na pomoč revežem v slovenski domovini, hudo prizadeti po vojni. Na naslov našega g. župnika je poslal dvajset dolarjev s sledečim pismom: "Albany, Minn., 25. aprila 1916. — Prečastiti gospod župnik! Pošljem Vam 20 dolarjev za vašo zbirko ali kolekto za revne na Slovenskem v vašem listu 'Amerikanski Slovenec'. Jaz menim, da bi ne bilo preveč, ampak da je prav lahko mogoče, da bi vsak katoliški Slovenec tukaj v Ameriki daroval za tako zelo potrebno reč vsaj en dolar. Na tak način bi lahko skup spravili veliko pomoč našim rojakom, sedaj zelo trpečim v naši stari domovini. Srčnim pozdravom Ignacij Tomazin, Ljubljančan." — Pač lep zgled drugim!

Zadnje pismo je prejel "Amerikanski Slovenec" od Father Tomazina zadnji petek in se glasi: "Chicago, Ill., 24. avg. 1916. — C. gospod! Ne pošiljajte več mojega Amerikanskega Slovenca na Albany, Minn., dokler Vam ne naznanim drugače. I. Tomazin." Pisano je pisemce s svinčnikom.

O pogrebu, ki se bo vršil jutri (torek) dopoldne ob polenajstih, izporočimo prihodnjič.

— Knjiga se že tiska. Povodom 25letnice naše župnije sv. Jožefa bode izdana spominska knjiga, ki bo vsebovala zgodovino naše fare, življenjepis pok. Rev. F. S. Šusteršiča in druge stvari. Knjiga se deloma že tiska v tiskarni A. S. Kdor želi imeti oglas v tej spominski knjigi, naj se takoj zglasi v našem župnišču.

— Na obisku. Gdčna. Ana Agnich iz Calumeta, Mich., hči rojaka g. Jos. Agnicha, je prišla zadnjo sredo v Joliet za par tednov na obisk k sorodni družini John Meteš, 1401 N. Center st. S svojima sestričnama, gospodičnama Katie in Tilda Meteš si je ogledala tudi tiskarno A. S. v soboto.

Sheboygan, Wis., 21. avg. — Zadnje dni minulega tedna se je mudil v naši naselbini še ne poznani poprej g. urednik mesečnika "Ave Maria", Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M. To je bilo dne 18. avg. do 20. avg. Zadnjo nedeljo je imel jutranjo sv. mašo s pridigo, in pri 10. maši zopet pridigo. Tukajšnji rojaki ga bi radi še slišali, kajti imel je jako v srce segajoče pridige. Zopet kaj kmalu na svidenje! —

Dne 17. avg. je zapustila to solzno dolino gospa Frančiška Modic, rojena Baš. Rodila se je dne 15. okt. 1897 v Vorbecku na Nemškem. Živela je tam šest let. Potem pa so šli s stariši na Kranjsko v vas Vodale, fara sv. Trojica, na Dolenjskem. Tamkaj je živela 4 leta. Potem pa so se podali v Ameriko. In tukaj pa je bila sedaj že 9. leto. Kako nam je bila priljubljena vsem rojakom, se je pokazalo pri sprevodu na pokopališče. Bila je v društvu Kraljica Majnika štev. 157 K. S. K. J. Na pokopališču so hotele sosestre, da se jim je še enkrat odprla rakev, da so jo še enkrat videle, seveda poslednjikrat. Bila je tudi 4 leta cerkvena pevka, pela je sopran; njen glas je bil pa tudi kot od milo donečega slavčka v gaju. Za dramatično umetnost je bila ona prva tukaj v naši naselbini, saj je tudi večinoma ona igrala glavne uloge.

Težko nam je bilo v cerkvi in ——pališču. Zakaj? Zato, ker vedeli smo vsi, kako je bila ona priljubljena, kako se je poslovila vselej od svojih prijateljec, s kako prijaznim glasom! Toda sedaj pa ne več: nje jezik je postal mutast, nje roke trde, nje oči so otemnele, niso videle ne svoje žalujoče matere in ne soproga, ne očeta, ne sestre. Nje duh pa nam je odmeval iz groba:

Čujte bratje, čujte sestre,
Kaj vam sestra govori.
Kakor mene, prah, trohnoba
Kmalu tudi vas dobi.

Zdaj pa sestre se ločimo,
Ve od mene, jaz od vas
Za zveličanje skrbimo,
To je rajne France glas.

Njenim sorodnikom izrekamo sožalje. Nji pa Bog daj večni mir! Na veselo svidenje na onem svetu!

Jacob Prestor.

St. Joseph, Valley, Wash., 22. avg.— Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill. Cenjeno uredništvo: — Zopet se oglašam iz naše slovenske naselbine. Ali poročati imam danes žalostno novico. Izpolnile so se one lepe besede P. Angelika Hribarja:

Človek, glej dognanje svoje:
Danes srečen si, vesel,
Jutri zvon ti že zapoje,
Tvoje truplo je pepel.

Izpolnile so se te besede nad našim priljubljenim rojakom Slovencem Jožefom Stare. On je bil v nedeljo dne 13. avgusta zdrav in vesel, a drugi večer, v ponedeljek, je že ležal na mrtvaškem odru. Gotovo si bo vsak mislil, kako je to mogoče. Naj razložim natančnejše.

Jožef Stare je hotel iti malo po polju pogledat v nedeljo popoldne. Vzel je tudi s stene malo puško, kalibra 22. Kakih 20 korakov od hiše je na dvorišču nekaj hotel pobirati od tal. Zadel je nekam ob trdo reč, in puška se mu je izprožila: strel mu je šel v drobovje. Bil je trden in zdrave narave; prišel je še sam v hišo in rekel svoji ženi: "Ustrelil sem se! Pojdi po zdravnika in duhovnika?" Prišel je zdravnik in je vzel s seboj Jožeta v bolnišnico in ga operiral, a operacija je bila zaman. Vendar je živel v strašnih bolečinah in trpljenju še celih 22 ur. Izdihnil je dne 14. avgusta ob 3. uri popoldne, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, pri polni zavesti, z molitvijo in zdihom na ustnici: "Sveta Marija, prosi za nas! Sv. Jožef, pomagaj mi ob moji smrtni uri!"

Dne 16. avgusta je bil pogreb, da še ni bil nobeden tak. Vsi Slovenci in sosedje drugih narodnosti so se udeležili pogreba. Pogreb je bil ob 10. uri s črno sv. mašo, ki jo je daroval naš novi dušni pastir Rev. F. Fredrick. Na pokopališču so tudi zapeli "Blagor mu".

Njegova žalujoča žena se zahvaljuje vsem prijateljem in znancem, ki so ga obiskali živega v bolnišnici v Valley, Wash. in na mrtvaškem odru na njegovem domu. Zahvaljuje se vsem darovalcem rož in vencev. Vsem Vam Bog plačaj!

Ti pa, dragi Jože, počivaj v miru v grobu! Tvoja duša veseli se v nebeških višavah! Glej doli iz nebes na nas, na to dolino žalosti in trpljenja, ter prosi Boga, da vidimo enkrat se vsi nad zvezdami, pred tronom božjega Sodnika. Lahka naj ti bode svobodna tuja, ameriška zemlja, čeravno je bila vedno Tvoja želja počivati v svoji rojstni domovini, v krogu Tvojih starišev in bratov, ki so te sprejeli vsi gori nad nami.

Rajni Jože Stare je bil rojen v Goricah na Gorenjskem. Prišel je v Ameriko pred 19. leti. Kakih 7 let potem je prišla njegova žena z dvema sinovoma k njemu. On je bil 52 let star, trdne narave. Njegove pridne roke so bile vajene dela. Pridobil je s svojo pridnostjo in varčnostjo svojo domačijo, ki obsega lepo, novo hišo, novo štalo in precej goveje živine in konj. Vse je napravil z varčnostjo in s pridnimi rokami. On je bil tudi veren katoličan in vnet za dobro stvar, ter prijazen z vsakomur, kar spričuje njegov zadnji odhod, na pokopališče, ki se ga je udeležilo mnogo ljudstva.

Za njim žalujejo njegova žena Alojzija Stare, sinova Jacob in Ignacij Stare ter bratranca John in Valentin Malley ter v starem kraju nekaj sorodnikov.

Mi sožalujemo z njimi, ki jih je zadela tako kruta in britka usoda, ter jih tolažimo, da Vaš mož in oče gleda z nebeških višav doli na Vas ter prosi za Vas.

Podpisani
Marie Torker in več prijateljev Jožetovih.

POMAGAJMO REVEŽEM V SLOVENSKI DOMOVINI!

Ali ste že kaj darovali v naš sklad za slovenske begunce ter vdove in sirote padlih vojakov slovenskih? Nikarte pozabiti nanje!

Darove sprejema: Amerikanski Slovenec, Joliet, Ill.

Dobra slast

je odvisna večinoma od dobrega želodca in dober želodec je odvisen od rednega delovanja celega prebavnega ustroja. Čitajte kako Severov Življenski balzam (Severa's Balsam of Life) učinkuje v slučajih želodčnih neprilik: "Trpel sem celih dve leti ter sem sedaj na potu k zdravju. Sedaj imam dobro slast ter zopet lahko delam ter se dobro počutim in vse to je storil za me Severov Življenski Balzam. Priporočam ga vsim, ki so slabotni." — Andrej Koren, Logansport, Pa. — Severov Življenski balzam je izborni pripravek za zdravljenje neprebave, slabe prebave, otrplih jeter, in raznih njim podobnih neprilik kakor nečistega jezika, zgube slasti, splošne slabosti, bledosti in slabega želodca. Cena 75 centov v vseh lekarnah ali od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.—Adv.-Tue.-Aug.

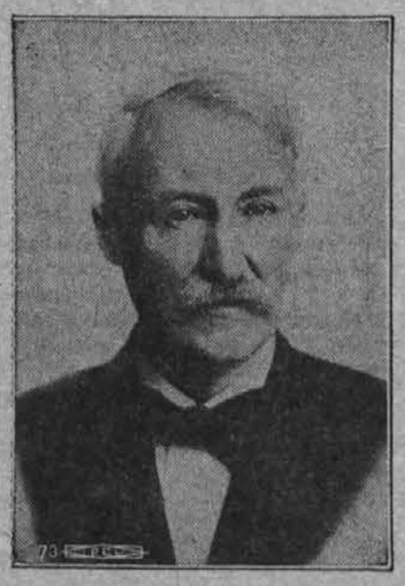

WM. D. HALL
REPUBLIKANSKI KANDIDAT ZA
AUDITORJA.
Prvotna volitev 13. septembra 1916

Središče slovenske naselbine v New Yorku je sedaj nova slovenska cerkev, ki je na 62 St. Marks Place ali na vshodni 8. ulici med prvo in drugo Ave. Zato smo tudi mi naš prvi in edini slovenski nabožni mesečnik **"AVE MARIA"** iz 21 Nassau Avenue, Brooklyn, N. Y.

PRESELILI

na prav isti naslov

62 St. Mark's Place, New York City

S tem smo gotovo ustregli vsem svojim naročnikom, ker nas bodo v New Yorku lažje dobili, kakor v Brooklynu.

Naša pisarna je na 64 St. Marks Pl. med prvo in drugo Ave. Mimo nas vozijo pocestne železnice Second Ave. Line in Eight Str. Crosstown Car in Christopher Street Ferry, ki vse vozijo čez Williamsburg most v Brooklyn.

Poleg tega ima nadcestna železnica Second Ave. Line postajo skoraj prav tik cerkve, na osmi ulici. Subway podcestna železnica ima svojo postajo na Astor Pl. in 8. ulica, to je dva bloka od nas. Poleg tega ni daleč znana 14. ulica, po kateri vozijo 14. St. Crosstown Car in 23rd Street Ferry Car. Toraj imamo direktne zveze s celim mestom in z vsemi postajami.

Pri tej priliki pa naš nabožni list "Ave Maria" kar najtopleje priporočamo našim rojakom. Tekom osemletnega obstanka si je ta list pridobil veliko zaupanja med rojaki po celi Ameriki. Sploh velja skoraj za najbolje urejevani nabožnik v Ameriki.

Cena mu je tako nizka ($1.00), da jo vsakdo lahko zmore.

Ob jednem smo tukaj uredili svojo lastno tiskarno ki je opremljena z vsemi potrebnimi stroji in napravami, da moremo izvrševati vsa tiskarska dela.

Tu je tudi **SLOVENSKA KATOLIŠKA KNJIGARNA**, ki ima največjo zalogo slovenskih knjig v Ameriki.

Poskusite Novo Pivo

Old Lager

V STEKLENICAH

Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.

IZDELUJE GA

Joliet Citizens Brewing Co.

Oba telefona 272

Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving

Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen l. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušniica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

POPOLNOMA PREPRIČAN

DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE

ZANESLJIVO IN TOČNO

v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, v primernem času.

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

100 kron pošljemo zdaj za $13.50

MI GARANTIRAMO VSAKO POŠILJATEV

Pisma in pošiljatve naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEC

BANK DEPT, JOLIET, ILL.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill

Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.

3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.

Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Naš mali.

—pt—

Poštni sel, ki je prinesel dnevno pošto, je imel tudi za Otrobarja nekaj dopisnic. Naglo jih je pregledal, me poklical in mi pokazal eno.

Bila je fotografija fladega vojaka v polni opravi, s tremi zvezdami na vsaki strani ovratnika in dvema svetinjama na prsih.

"To je naš mali!" je dejal Otrobar in se prijazno smehljal, motreč sliko. Smehljal se je Otrobar tako lepo, kadar se ni smejal nagajivo in ironično temveč dobrohotno, da se ti je zdelo, kakor bi posijalo solnce v mračnih dneh.

"To je naš mali!" je povzel iznova in prikimaval sliki. "Dobro, dečko, dobro!"

Jaz sem čakal, da mi pove še kaj. Tako mlad vojak, očividno niti doraščel, pa hrabrostna svetinja; gotovo ni bilo nekaj vsakdanjega, s čimer si jo je bil zaslužil, in zvedav sem bil.

No, Otrobar ni imel navade, da bi se dal prositi. Prižgal si je cigareto, položil sliko predse na mizo, me pogledal resno in me nagovoril.

"Ti nimaš otrok, častiti tovariš, zato niti razumeti ne moreš, kaj se more goditi v srcu očetu, ako se zaveda, da so v vedni smrtni nevarnosti takorekoč vsi njegovi otroci. Le smrtna nevarnost, ki stalno ograža tudi njega samega, mu more nekoliko izravnati čustva in odganjati od njega turobne misli. Prizadevanje, da se čuva in da čuva one, ki so mu izročeni v skrb, ga pripravi v ono ravnotežje, ki je potrebno, da se more izvršiti kaj dobrega, ki je potrebno, da se včasih sploh more živeti in da človek ne zblazni ali ne obupa."

Kaj sem hotel, molčal sem. Ugovarjati mu nisem mogel in ne znal; hkrati sem spoznal v tej izjavi en nagib več, zakaj je šel mož na stare dni v vojno, in sem tem ložje razumel, ako se je izkazoval.

"Kakor v razvedrilo pa ti je, ako imaš v takem položaju koga, da moreš obračati nanj vso svojo pozornost, obdajati ga z vso skrbjo, poklanjati mu naravnost vso ljubezen, katere v trenutji ne moreš porabiti praktično pri svojih dragih."

Temu pa se oporekati tudi ne bi dalo. Ko sem bil še učitelj, uveril sem se na sebi, da je res tako: vsi učenci in učenke, vsi so bili moji otroci.

"Glej in tak moj otrok skoro je naš mali. Vsi v bataljonu mu pravimo tako, od komandanta do prostaka vsi. In vsem je kolikor toliko miljenec. eSst- najst let ima dečko, prostovoljec je prišel k vojakom. Rodom Hrvat je študiral realko v Pečuhu (Fuenfkirchen), a ko je ustala vojna, je vrgel knjige pod klop in hajd puško v dlan in meč ob stran! Bil je že v Galiciji, a prosil je in prosil, da je prišel k nam. Major sam mi ga je priporočil, ljubljadec je bil všeč vsem in vsi so imeli rezirov do njega. Pri svojem oddelku sem mu odločil orjaškega Dalmatinca v zaščito in v postojanki je imel mladenič ob njem veliko oporo. Nosil mu je opravo, pazil nanj, pomagal mu v breg, prikrival ga, ako si je upal preveč na dan. Ko smo prišli na mesto, kjer je pripravil razmeroma udobno ležišče, se zanimal za njegove potrebe, sploh preskrbel vse, kar je bilo v danih razmerah dosežnega in potrebnega."

"Siromaku je bilo gotovo trdo po kranskih višinah!" sem pripomnil.

"Nikar ne misli! Trdo mu je bilo v Galiciji izpočetka, kakor je pripovedoval. Napori so bili grozoviti, a njegove moči petnajstih let še ne zadostne. Trpel je, a prebil, pri nas ni bilo mudega. Sploh je prišel k nam že kot korporal. Mene se je oklenil takoj iz početka z vsem zaupanjem, pripovedoval mi je o svojcih, tožil mi svoje otroške skrbi in včasih mu je bilo tesno ter milo meni. A vselej le mimogrede. Navadno se je otresel hitro in bil zopet ves vojak. Samo eno noč ga je našel njegov Dalmatinec strmečega predse, dočim so mu lile solze po licih. Dobil je bil list od doma onega dne. A orjak se je odadljil brez besede in stražil nekoliko proč, da bi odvrnil od njega nepoklicane priče. Ali moreš pričakovati večje nežnosti pri priprostem možu? Meni je sicer pravil kasneje o tem, a dejal mi je: "Boga mi, da mi krogla predrla bedro pa bih srjetan, samo da mali ne plače!" Taki so ti zlati ljudje!"

"Ali ima roditelje še žive?" sem prekinil, da bi skril še svojo ginjenost.

"Žive. Tudi sorodnikov ima v Dalmaciji. Na Kuču menda. Najbrže je v rodu z ljubljanskimi Novakoviči, ki so ipak Dalmatinci."

"Ali se imenuje Novakovič?"

"Da, tovariš, Stipo Novakovič. In italijanski ti zna kakor jaz in kakor mnogi Dalmatinci. Jaz ga vzamem rad seboj na pohode, ker je pripraven, uren in umen, da mi ni treba na široko razvijati namer, temveč razume naglo sam, česar treba. Tudi lokav je, da mu ga ni para, pa srčen, drzen skoro, ter izboren strelec in spreten plezač; kot ustvarjen za službo po krnskih pustinjah."

"Potem je razumljivo, da ga imaš rad na pohodih."

"A še rajši bi ga imel, da mi je malo bolj oprezen. Ali kaj, vroča kri, pa misli, da njemu ne pride izlepa kaj do živega. Prebito mu je že predlo nekoč in da ga v usodnem trenotku ni otela prirodna lokavost in smela drznost, naposled nekoliko tudi moja bližina, bogme, danes bi dečko ležal pod kako sipino na krnskem pobočju in nič bi ne bilo z njegovimi svetinjami— jaz bi pa morda plakal za njim kot za ljubim detetom."

Goste dimove oblake je puhal v zrak Otrobar. Vselej je delal tako, kadar je hotel skriti razburjenost. Ko se je pomiril, se je nasmehnil in nadaljeval pripoved.

"Neizmerno dolg se nam je zdel oni dan. Sovražnik nam ni dal miru ni za hipec. Strel za strelom nam pošiljal nad glave, ves dan smo morali tičati v skalnih kritjih in često nam je letela sipina v jarke in skalne šibre so letele po zraku, da nisi smel prikazati glave na dan. Odgovarjali nismo, ker nismo videli kam, a skrajno umorno je tako ždenje in čakanje nečesa, ki ima priti, pa ne pride, ki se ima zgoditi, pa se ne zgodi."

"Kaj pa karte, ali si pozabil nanje? Mislim, da bi vam izborno rabile za take čase."

"Ne rečem, da ne. Nekaj časa bi človek še igral, a naposled ti zmede peklenska muzika pamet, da niti za igro nisi več. Pa ti poči baš nad tabo šrapnel, da se usuje nate kup peska in polomiš v zmedenosti najlepša pagat ultimo, gromska strela, k vragu je vse zanimanje do igre! Pa sem poklical malega, splazila sva se v kot in se pogovarjala o domu, hkrati se jezila na sovražni strelni stroj, ki je venomer vznemirjal nosače, kadar so nam donašali jedi in municije, da smo se morali zbok tega postiti podnevi ob mrzli hrani v mrzlem vremenu, dočim smo le ponoči dobivali gorke juhe ali čaja."

"To ni kaj prida, ne!"

"Veste kaj, namestnik, dajva ga!" mi je nasvetoval naposled. "Trije, štirje se v mraku lahko splazimo v bližino in zajmemo moštvo in še stroj, če ni drugače."

"Če ni drugače, seveda, a kaj če bi bilo drugače! Premišljal sem, naposled sem pogodil, da se moremo lotiti kaj takega le v ranem jutru, priplazivši se tja še v temi, preden se zazna dan. Kje se nahaja po priliki sovražni, smo znali, čeprav je bil dobro prikrit. Mesto je bilo vsekakor zanj izredno ugodno; da je bil potisnjen tako daleč med naše postojanke, kakor je bil v resnici in kakor smo spoznali kasneje, tega bi si vendar ne bil mislil živ krst. Daleč na okolo ni bilo sovražnih postojank, nad njim in pod njim so bila le naša kritja, le tja proti sedlu je bilo strojevo moštvo v zvezi s svojci.

Dogovorili smo se, kako bodemo prodirali še v trdi temi: jaz, mali, njegov varuh in še en tovariš. Nato smo polegli, se trdno zavili v plašče in zaspali. Kako dolgo sem spal, ne vem. A vznemirjale so me mučne sanje in naposled sem se predramil ter se izkopal kvišku. Ko sem se ogledal, koga ni bilo: malega. Urno sem pretekel ves jarek, a ni ga bilo in njegovega Dalmatinca tudi ne. Lotila se me je temna slutnja: ni zlodej, če si dečko ni mislil sam zaslužiti ostrog in zato sem odšel na dogovorjeni pohod? Pozval sem straže; nisem se motil, morda pred pol ure sta se odplazila v znani smeri.

"Da bi ga mlečnozobnika! Urno sem poklical četovodjo, privzel še enega spretnega plezalca in odrinili smo za njima. Črna tema nas je obdajala, a tudi ako bi bilo manj temno, smo bili na poti pazljivi mnogo manj, kakor je bilo potrebno sicer; samo hitro, to nam je bilo važno, da ju dosežemo prej nego napravita kako budalost.

Več kakor pol ure že smo plezali in sopli od napora kakor mehovi. Na vzhodu se je svitalo polagoma, a preko skalovja se je razgrinjala megla. Hvala Bogu! Vsaj je manjša nevarnost, da ne zalezeta sovražniku naravnost pred oči! Če mu ne padeta zato tem bolj slepo v naročje, me je zaskrbelo po drugi plati. Pa komaj smo prelezli še nekaj robov, smo začuli tik pod nami sovražni stražni klic, kratko in odločno.

"Oha! sedaj pa pozor! Nekaj mi je reklo, da je veljal onima. A v tem sem začul italijanski odgovor na klic, vprašanje, odgovor in naposled poziv: Passate!

"To mi je bilo nekaj novega. Glas, ki je odgovarjal na klic, nikakor ni bil glas našega malega. Oprezno sem dvignil glavo izza roba, za kateri smo se bili potuhnili, a ničesar nisem mogel razločiti radi megle.

"Zdajci mi je udarila na uho od zdolaj gor govorica. Razločno sem razumel vsako besedo. Pri strelnem stroju so bili trije možje, sovražna postojanka je bila dokaj izpostavljena in major s pobočnikom jo je prišel pregledovat. Seboj so imeli podčastnika za kažipota. Šest je bilo torej vseh. Raca na vodi! ali bi nam bili kot nalašč za zajutrek! Vendar sem se pomišljal nekoliko in major je odhajal. Za nas je bil važnejši stroj in — naš mali.

"Čim svetleje je bilo, tembolj se je redčila megla. Že so se jele razločevati postave, ki so se vračale počasi proti svojim oddelkom. Major se je obrnil k pobočniku, menda, da bi prižgal cigareto, v tem hipu sta se pojavila kakih deset korakov pred njimi naš mali in njegov zaščitnik, oba puške ob licih in roke na prožilih.

"Halt! je komandiral mali s tenkim glasom, da bi mi bil skoro ušel smeh, ako bi me ne bila oblila zona, da so mi stali hipoma redki lasje na plešasti glavi kakor strnišče trdo pokonci.

"Sovražniki so osupnili nemalo. Častnika sta segla po revolverjih, a mali je tega menda pričakoval. Via le mani dall' arma — proč roke od orožja! je ukazal in se razkoračil. Una mossa, a terminati siete! — Genite se, pa je po vas! In ustrelil je v dokaz, da se ne šali; pobočniku je odletela iz rok palica, ko je udarila vanjo krogla.

"Predrzneš ti, grdi! sem se jezil jaz. Sedaj strelja, namesto, da bi opravil brez šuma, kolikor se da. V malo hipih so lahko okolu nas in potem — —. Podčastnik se je obrnil, da bi stekel proti stroju. Dalmatinec je ustrelil za njim. Diavolo! je zaklel Lah, poplesal po eni nogi in sedel na rob. No, ta ne bo več nadležen. Oficirja se nista ganila več. Le major je zaklical: Ajuto! Od stroja je stekel na pomoč vojak, drugi je jel obračati cev. Jaz ne prelivam rad krvi, ako ni treba neizogibno, a tu ni bilo pomisleka. Streljala sta itak že onadva, strel več ali manj, ako smo razdražili morda sršenovo gnezdo, nima dosti pomena. Oba moja moža sta ustrelila hkrati in sovražnika od stroja nista mislila več na pomoč. Tretji že itak ni mislil nanjo, zakaj vrgel se je iz zatišja in zbežal. Tekel je, kar so ga nesle noge.

"Ali misliš, da je mali kaj pogledal ob naših strelih? Kaj še! Cigan se je delal, kakor bi vse moralo biti tako.

Niti za las ni umaknil puške in prepričevalno jel pogovarjati častnika, ki sta ostala sama in škripala jeze z zobmi.

"E tutto inutile, signor maggiore! Arredetevi, perche peccato spergere del sangue! Siamo in tanti, che e vana ogni resistenza! — Je vse odveč, gospod major! Udajta se, ker bi bilo škoda, da bi prelivali kri. Toliko nas je, da zaman vsak odpor!

"Non m' arrendo! — Ne udam se! je zaklical oficir in izpulil sabljo, da bi se branil ž njo. Strel — in odletela je po čereh. Tiho sta se posvetovala prav na kratko, odpela sta nožnici z revolverjema in jih jezno vrgla po tleh, takisto sablje.

"Quattro passi indietro! — Štiri korake nazaj! je ukazal mladič in Dalmatinec je stopil pobrat orožje. Grazie! se je zahvalil mali uljudno in salutiral, ko je bil že prej umaknil puško od lica. Meni je bilo dosti šale, še vedno sem se bal, da se lahko obrne vsa stvar na slabo. Zato sem skočil s tovariši nizdolu, da smo si zavarovali imenitna ujetnika. Orjaški Dalmatinec si je naprtal na rame strelni stroj in odkurili smo jo v postojanko — baš o pravem času, predno je solnce povsem razgnalo meglo, ki nas je skrivala sovražniku, ki je opozorjen po strelih prepozno hitel svojcem na pomoč.

"Kako sem malemu umival glavo pozneje radi njegove drznosti in nepremišljenosti, ti ne bodem pravil, častiti tovariš. Da ga nisem tiral na raport, kakor sem določil v prvi jezi, si pa lahko misliš. Pokazati je imel proti mojim opazkam dva ujeta laška častnika in zajet strelni stroj, jaz bi se bil le osmešil, ako bi bil nastopil proti njemu. Zato sem molčal.

"A ko je posetil našo fronto zopet visok general, je prinesel malemu na ovratnik še eno zvezdo in veliko in malo hrabrostno svetinjo. In ko se je prvič prikazal ž njima v strelskem jarku, so zaorila vsa grla: Živel naš mali! In živel, živel, živel! se je stoterno odbijala jeka od krnskih skal. Veruj, meni so tekle solze.

"Ti pa, častiti tovariš, poglej pri priložnosti v Interesantni list; nemara najdeš tudi tam sliko našega junaka, zakaj šestnajstletni četovodij v naši armadi ni veliko, takih pa še manj, da bi ujeli kar po dva sovražna oficirja."

KAKO JE NA KRASU.

(Iz "Slovenca", 13. jan.)

Morda bode naše begunce s Krasa zanimalo, kako izgledajo sedaj njih domovi ob bojni črti, zato kratek opis. V žalost nesrečnim se mora povedati, da je sovražnik izlil svojo onemoglo jezo na vsa selišča, kamor je moglo doseči njegovo topništvo. Nepoškodovane vasi v občmočju sovražnih topov so Selo, Korite, Hudi log. V Selu je neko poslopje zgorelo pred njim ali sedaj. Obstreljevane so bile vasi Nova vas, Opatje selo, Boneti, Ferleti, Mikoli, Paljkišče, Gabrije, toda poškodovane niso posebno. Manjkajo pa skoro povsod vrata in okna, ki so jih znosili v bojno črto za zavarovanje zakopov. Zlasti v prvih časih se je to nujno potrebovalo, sedaj je drugega materijala dovolj. Razdejane so pa vasi Doberdob in Sv. Martin, zlasti zadnja, ki leži skoro v bojni črti in so jo bili Lahi v drugi soški bitki že zavzeli, a so morali nazaj. Tudi Čotiči, Markotini in Devetaki so več ali manj razbiti. Strehe v Doberdobu in Sv. Martinu so večinoma razdrte in zidovi preluknjani, vendar pa še ponosno stoje in izzivajo sovražnika. Naše begunce čaka ob povratku mnogo truda in več let bo minulo, preden bodo zaceljene vse rane. Tudi kar je rodovitnih tal, to so večje ali manjše doline, so za delj časa uničene. Iz dolin so se povečini napravila pokopališča, kjer spe sedaj smrten sen junaški branilci kraške zemlje — med temi tudi marsikak Italijan. Mali leseni križci se dvigajo tam, kjer je preje Krašovec s trdim obdelovanjem pridobival zemeljske darove. Marsikje se je pa zemlja naložila v vreče, ki varujejo naše vojake pred sovražnimi kroglami. Vojna je našemu ljudstvu zadala težke udarce. — Pozdrav!

Dr. Liebknechtu kazen zvišana.

Amsterdam, 24. avg. — Dr. Karl Liebknecht, eden voditeljev nemških socialistov, ni bil zadovoljen s prisojeno mu milo kaznijo in je vložil priziv. Posledica je bila, da je višja inštanca kazen poostrila. Liebknecht mora za 4 leta in 1 mesec v pokorilnico in je izobčen iz nemške armade, tako pravi brzojavka iz Berlina. Od nižje inštance prisojena kazen je znašala 2 leti in 6 mesecev.

Hitro se je premislil.

Jud, ki se je zadavil z ribjo kostjo, zdravniku: "Gospod doktor, rešite me, dam vam, kolikor hočete!" — Ko mu zdravnik kost iz grla spravi, vpraša za račun. — Zdravnik: "Deset kron!" — Jud: "Kaj, deset kron? Saj je cela riba veljala le dve kroni!"

NAPRODAJ HIŠA IN DVE LOTI na 530 Otis Ave., Rockdale, Ill. Kdor želi kupiti naj se oglasi pri St. Šimunac, 920 N. Chicago St., Joliet, Ill. 76t4.

John F. Schluntz

Republikanski kandidat za

okrožnega klerka

Mr. Schluntz ima dolgoletno skušnjo, ker je posloval v uradu okrožnega klerka, kot njegov pomočnik. Bil je vesten in točen v svojem poslu, pa tudi prijazen napram vsem, ki so imeli v uradu okrožnega klerka kaj opraviti, zlasti oni, ki so zadnjih deset let postali državljani.

Skoro vsi volilci ga poznate, ker ste gotovo imeli z njim kaj posla. Gotovo ga spoznate vrednega, da mu oddate svoj glas za kar se Vam vnaprej zahvaljuje.

Sedanji okrožni klerk je že zdaj skoro osem let v uradu in išče tretji termin. Dober uradnik naj bo izvoljen dva termina, a tri pa je odveč. Naj se malo uradnike spremeni, ni potreba, da bi samo eden za vedno ostal v uradu.

Zakaj bi ne dali komu drugemu prilike? Primarne volitve 13. sept. — Ad.

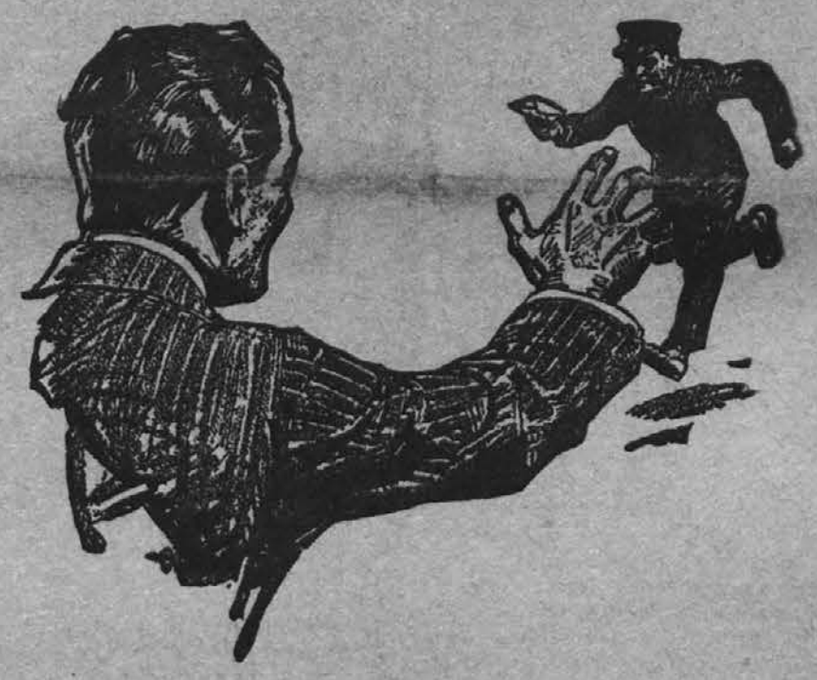

Kakor dobra novica kadar je pričakuješ---zadovoljijo!

Težko je čakati---nekaj velevažnega se ima zgoditi. Kmalu pride pričakovana novica---zadovolji Vas! Istotako je s kajenjem Chesterfield

Nežnost in so nežne zadovoljstvo sta dve reči, ki dajeta kadilcem teh svalčič nove vrste razvedrilo in okrepčilo. Nobene druge cigarete Vam tega ne nudijo kakor Chesterfield, kar noben izdelovalec na zna ponarediti Chesterfield blend. *Poskusite Chesterfield danes.*

Liggett & Myers Tobacco Co.

Chesterfield

Cigarete

* Najdražji turški tobak vsebujejo Chesterfield Blend. XANTHI za vonj, SMYRNA za sladkočo, CAVALLA za prijetnost, SAMSOUN za bogastvo.

20 za 10c.

ZADOVOLJIJO! dasi so nežne!

Malo življenje.

POVEST. SPISAL DR. FR. DETELA.

(Dalje.)

Ko dospe vrhu gore, si obriše pot s čela in se ozre nazaj. Solnce je bilo razlilo svoje žarke črez vso majhno dolino, tisoč in tisoč drobnih biserov je lesketalo po ravnini, po kateri se vije Dolinščica kakor srebrn pas po belem krilu. Drugačen prizor pa se mu pokaže na drugi strani. Gosta megla leži do vrha gore, in on stoji na meji solnčne zemlje kakor na obrežju temnega morja. Torej v tej megli bomo živeli, misli Juri in se obrne otožen proti domačemu kraju. Naenkrat pa zalaja nad njim Pečarjev pes in privabi gospodarja pogledat, kaj je. Vesel je pozdravil Matija svojega znanca in ga peljal v hišo, kjer je Rozalka z materjo pripravljala zajtrk. Po jed ise hitro pogode. Obleke si je največ izgovoril Juri, ker te je bil najbolj potreben in pa mirnega bivališča. Da je od Doline doma, to so vedeli, in da mu je Juri ime. Materi se je čudno zdelo, da nima nič skrinje in da je vse v ruti s seboj prinesel, a Matija si je mislil, da je fant pač izbirčen v službah in goste službe redke suknje. Rozalka ni rekla nič, ne da ji je po godu in ne narobe.

Gospodar je odkazal Juriju vsakdanje delo in ga peljal potem po svojem posestvu, da mu razkaže meje in pove, kaj je tu, kaj tam nasejano. Mnogo zemlje ima Pečar, a po ravnem je leži malo; gozdi so lepi in mnogo bi bili vredni, ako ne bi bilo tako težko lesa spravljati iz njih; njive in travnika ni dosti, a ob gozdu in po hosti se razprostirajo veliki pašniki, zakaj ovčarstvo daje glavni zaslužek Pečarju. Zraven hiše stoji dvoje prostornih poslopij: hlev za ovce in goveda in skedenj s shrambami kmetskega orodja. Vmes je vodnjak, iz katerega se napaja živina, kadar ne more iz hleva. Trikrat na dan je bilo treba nakrmiti živino. Delo na polju se še ni bilo pričelo, in ker ni bilo drugega opravka, je popravljal Juri orodje: drevo, brano, voz, zakaj spreten je bil za tako reč, in marsikaj ga je bil naučil Premec, ki še zase ni imel denarja, nikar da bi ga dajal rokodelcem. Od vseh strani je bil ogledal svoje novo domovje, kod pa je bil prišel gori tisto noč, ko je hodil iz Ljubljane, si ni mogel razložiti. Rad je šel pogledat domačo vas, kadar jo je obsijalo vzhajajoče solnce, ali kadar se je na večer zavijala v senco, toda čimdalje manj se mu je tožilo po njej. Črez dan ni utegnil in ni hotel postopati, zvečer pa, kadar je bilo opravljeno delo, se je shajala vsa družina v hiši, in hitro je tekel čas med prijaznimi razgovori. Gospodar Matija ni bil gostobeseden, a iz vsake besede je gledala odkritosrčnost in dobrohotnost, ki se hitro prikupi. Zgovornejša je bila gospodinja Neža, in čisto materine čudi edini otrok, vedno vesela Rozalka. Ko je bil Juri prvi večer v tej družbi, se mu je zdelo, da je zopet doma, da vidi poleg sebe očeta in mater, in da sliši zopet ljubki smeh svoje sestre. Premčeve družčine vajen je prišel naenkrat na ves drugačen svet. Od začetka je mislil, da ne bo mogel pogrešati Premca in njegovega sina, a kmalu mu je bil pogovor z novimi znanci toliko dražji in lepši, da se je z nekako neprijetnim čuvstvom spominjal nazaj prejšnjih zabav. Svet se mu je zdel ta pomenek proti onemu praznemu besedovanju, in tem hjtreje se mu je priljubilo redno, zdravo življenje, ker je bil sit do grla ničemurnega pohajkovanja. Od mladih nog vedno k dobremu napeljevan, je bil ohranil še krepostno podstavo, in hudo ga je časih speklo, ko je videl, kako malo je razvit pri Premcu čut pravičnosti. Nehote je primerjal Premca s Pečarjem, in kako neugodno je bilo to primerjanje za njegovega rešitelja in dobrotnika, ki mora celo ječo zanj trpeti! Žalilo je to Jurija, kakor boli vsakega človeka, če mora biti hvaležen komu, kogar ne more čislati.

Pečarjevi so pa tudi skrbeli zanj, kakor da bi bil domač. Mati je takoj videla, da nedostaje Juriju perila, in brž je naročila, kar je bilo treba, in Matija je poskrbel, da se mu je hitro izgotovila izgovorjena obleka, "da se fant ne bo sramoval." Šentflorijanski cerkovnik, ki je obiskoval ob nedeljah Pečarjeve, je bil krojač in šival ljudem daleč po pogorju, in posebno so ga cenili za irhovino; nanj se je obrnil Matija. Klobuk je kupil Juriju, ko je imel opravek pri komisiji, in dal mu je svoje visoke škornje, ker so prizadevali njemu preveč sitnosti pri obuvanju. Tako je bil mladenič nov od vrha do tal.

XIV.

Znanja Pečar ni imel z mnogimi ljudmi; največ je občeval s sosedom Šimonom, čigar sin Štefan je skoraj vsak dan prišel v vas. Prvi dan ga je Juri le malo videl, in samo povedali so mu, kdo da je. Komaj pa so drugega dne Pečarjevi odvečerjali, že je prikadil moško Štefan. Poznalo se je mladeniču, da je tukaj domač, po vsem vedenju; saj je tudi petelin na domačem dvorišču najpogumnejši, in krog domače hiše pes najhuje laja. Z neko ponosno dostojnostjo ogovori Jurija. "Kako ti je pa ime, fant?" ga vpraša.

Ko mu Juri pove svoje ime, se zasmeje Štefan na ves glas. "Presneta reč!" pravi, "Dolinci pa menda res ne poznate drugega svetnika kakor sv. Jurija."

"Sveti Juri je patron kmečkega stanu, Štefan, če še ne veš," razlaga mati.

"E, pa ga slabo varuje," ugovarja Štefan, "če ne bo drugače, si bomo morali drugega izbrati. Komu pa se godi slabše na zemlji ko kmetu?"

"Dokler nam ni večje sile," meni gospodar, "hvalimo Boga in prosimo ga ljubega zdravja!"

"Zdravja, oče?" povzame Štefan. "Presneto! kje bodo pa ljudje zdravi, če ne po gorah, kjer veter zrak čisti in bolezen odnaša. Le poglejte, kakšni ljudje so po dolini!" In Štefan pogleda Jurija po strani. "Velik je pač in širok, a znotraj je otel, in vsako težje delo ga užene. Z eno roko ga suneš, pa pade. Kratek človek in dobro podstavljen, tak je za v goro, ali ne res?" Pomilovalno se je obrnil Štefan k visokemu, suhemu Juriju, ki je klal pri peči polena.

"E, kjer sence ni, tudi guma ni," opomni Matija. "Toda pustimo to govorjenje, ki ne velja nič. Povej rajši, če pojdeta z očetom na semenj k Sv. Andreju tja drugi teden!"

"Ne vem še, mislim pa, da pojdeva."

"Jaz ne bom mogel iti; morebiti bosta imela pa priliko zame kupiti par voličkov, mladih, da bi jih spomladi učil delati. Časi se je ondi dobro kupilo."

"Bom že povedal očetu," pravi Štefan in se obrne k Rozalki. "No, Rozalka, ti pa nič ne govoriš?"

"I, saj ne morem vmes," odgovori dekle, "ker si ti tako zgovoren."

"Zakaj pa bi ne bil, dokler sem mlad? — Juri, kaj pa je v Dolini novega?"

"Jaz ne vem nič posebnega," odgovori Juri.

"Kaj pa je s tistim fantom — čigav je že bil? Ti ga moraš poznati. Od vojakov je ušel. Ali je doma?"

Juri se skloni po poleno, da bi skril rdečico, ki ga je oblila, dasi bi je pri slabi luči ne bil zapazil nihče.

"Nič ne vedo," pravi, "kje je sedaj."

"Taki so fantini," modruje Štefan. — "Kaj pa, tepo se še kaj ponoči?"

"Po malem še zmeraj."

"Da se ta navada ne da odpraviti," pravi Matija. "Koliko nesreč se zgodi ob tej neumnosti!"

"E, kaj se bo zgodilo!" se ponese Štefan. "Človek ima trdo betico, da še sam ne ve, kako."

"Zdravje se zapravlja," nadaljuje Matija. "In koliko je vredno delo takega človeka, ki po cele noči okrog oglari, črez dan pa dremlje! Če bi imeli starši in gospodarji resno voljo, bi bilo tega kmalu konec."

"To mora biti, oče, pa mora biti!" se brani Štefan. "Kar svet stoji, so hodili mladi ljudje v vas in se pretepavali."

"Oh, Štefan," se smeje Rozalka, "kaj bi rekli oče, če bi ti začel naenkrat rjuti okrog hiše ponoči? To je že bolje, da si modrejši."

"I, presneta reč!" pravi Štefan, "naj bi kdo drugi poskušal kaj tod okrog, bi se jaz že postavil po robu."

"Torej bi se?" vpraša Rozalka.

"No, in pa kako!" se baha Štefan. "Poštenemu človeku bi ne privoščil, da mi pride v pest. Ne bi se hitro pobral, če bi ga vrgel jaz ob tla."

"Štefan, Štefan," se smeje dekle. "Ne smeš biti tako neusmiljen! Kar nečeš, da bi ti drugi storili, tudi ti njim ne stori. Ali bi ti rad, da bi te kdo tako stresel?"

"Naj me, če me more! Nič mu ne branim, ampak svetovati pa ni nikomur. — Smejati se moram, kadar se spomnim, kako sem bil onegavega Florijana, ki je tudi tak kakor žrd, lepo na tla položil. S tistimi dolgimi rokami je začel mahati, kakor bi orehe klatil; jaz pa se mu zakadim pod noge, in precej je ležal."

Ura je odbila devet, in materi se je že zehalo za kolovratom pri teh važnih pogovorih. Juri je dokončal svoje delo in položil naklane treske na peč, da se posuše, in Štefan se je odpravljal.

"Še en šopek mi daj, Rozalka," pravi pri odhodu, "da bom bolj moški in da se bo vedelo, da sem bil v vasi!"

"Kar zunaj si ga natrgaj," odvrne Rozalka. "V meji menda koprive niso pozeble. — Pozdravi Anico, in ona naj pride tudi kaj gori!"

Juri vošči vsem lahko noč in odide s Štefanom, Rozalka pa ju spremi do vrat.

"Znaš ti zaukati, Juri?" pravi Štefan in zavriska tako žalostno, da je Jurija smeh silil. "Zaukaj še ti!" pravi Juriju.

"Ne jaz ne znam," se brani Juri. "In kaj bi ljudi budil iz spanja!"

"Nihče še ne spi; kar zaukaj! Kaj ne, Rozalka, da mora zaukati?"

"No, Juri, pa zaukaj še ti!" pravi Rozalka, "da bomo vedeli, če znate doli bolje." In Juri zavriska iz krepkih prsi, da zazvenči Štefanu po ušesih in se razlegne v tihi noči daleč po pogorju.

"Vriskati pa znaš," pravi Štefan, "to me moraš navaditi!"

Od hleva sem pride počasi sultan, maha s kodrastim repom, povoha Jurija in Štefana in koraka za njima. Juri zleze v svojo spalnico nad hlevom, Štefan pa uka proti domu, naj se mu tudi skazi vsak poskus. Revež Štefan, si je mislil Juri, kako je vendar močan! Rozalka pa se je smejala Štefanu še bolj zdaj, ko ga je primerjala z Jurijem.

Mineval je dan za dnevom. Sobotni večer se je osnažilo vse pohištvo in pospravilo vse, kar bi preveč spominjalo delavnika. Ob nedeljah pa je bila navada, da je šel en del prebivalcev na vse zgodaj k službi božji k Sv. Andreju, drugi pa v Dolino k maši ob desetih. Juriju je bilo dano na izbiro iti, kadar bi hotel; izvolil pa si je zjutraj k Sv. Andreju, kar je bilo posebno všeč gospodarju. Tako je prav, je dejal, mlad se mora navaditi človek zgodaj vstajati. — Poklicati ni bilo treba Jurija nikoli. Preden je bil dan, je kladel veselo žvižgaje svoji čredi. In ko je to opravil, opravi tudi sebe, potem pa se napotita z gospodarjem proti Sv. Andreju. Ko prideta do hiše Šimonove, se malo oglasiti, če bi šel nemara kdo z njima; Šimon in njegova žena sta se jima pridružila. Tema je še bila, ko začno iti navzdol; kmalu pa more oko razločevati gorske vrhove od neba, in kakor svetlosiv trak se razpne po obzoru. Ozka pot pelje po hribu doli, črez nekaj časa pa se razširi, postaja manj strma, in kmalu se vzdigne na drugi strani griček, ki raste tem bolj, čim niže prideš doli; in naenkrat si v tesnem grabnu, in izgine ti svetli pas jutranje zarje. Na desno se potem zavije pot okrog grička, in pokaže se majhna dolinica in sredi nje bela cerkvica, obdana od nekaj malega preprostih hiš. Tu je pri Sv. Andreju. Krasno se je žarilo nebo, ko so dospeli potniki do svojega cilja, in kmalu jih povabi zvon v cerkev. Juri še ni bil nikdar tukaj, in storilo se mu je inako, ko je slišal tuji zvon in se domislil, da dolinski njemu ne poje več in da ne bo več stal med znano mladino v domači cerkvi.

Maša je minula, in dan se je naredil. Možje so stopili vkup, da se pomenijo o domačih stvareh, in sivi župnik nagovarja iz cerkve gredoč tega pa onega.

"Ho, ho ,oče!" pravi smeje se Pečarju. "Ali Vam nisem že rekel, da nikar ne hodite iz svoje fare?"

"Gospod župnik," se izgovarja mož, "drugi hodijo pa v našo, in Vi ste tako dobri, gotovo tudi za nas molite."

"O, moji župljanje so sami preveč potrebni," pravi župnik in odzdravi Šimonu in Juriju.

V lepem jutru se vračajo naši znanci domov, in dočim so prej bolj tiho in molče korakali, je razvezal svetli dan jezik posebno Šimonu in njegovi ženi. Radovedno sta izpraševala Jurija o vsakovrstnih rečeh, da jima je komaj sproti odgovarjal. Govorili so o zimi da letos ni bila posebno huda, o vremenu, da bo spomlad skoraj tu, o kupčiji, da se bo dobro prodajalo, in o tem in onem, dokler niso prišli domov, kjer jih je čakal zajtrk. Rozalka in mati sta bili pripravljeni na odhod, in ko so izpregovorili par besedic, ji pride Štefan s svojo sestro klicat.

"Rozalka, danes pa moraš dati kitico rožmarina," prosi Štefan.

"O, kadar se gre na božjo pot," meni deklica, "se spodobi bolj brinje."

"Juri ga je tudi bolj zaslužil," pravi mati, "ker je bil tako priden in zgoden."

"Vsak trud je svojega plačila vreden," opomni Štefan, "in koliko se jaz trudim, ko vaju spremljam in varujem."

"Ali pa me tebe," odgovori Anica, "da ne obtičiš v Dolini."

"O kaj pa! Mislita, če posedim malo pri kupici vina, da ne znam več domov?"

"Znaš že, a predolgo hodiš," se smeje Rozalka. "Da boš pa videl, da sem jaz boljšega srca, nego ti misliš, dobiš eno kitico. Juri pa tudi eno."

"Juri, zakaj pa ti nečeš hoditi z nami?" vpraša Anica.

"Ne utegnem prav," odgovori Juri. "Preveč bi se zamudil doli in jaz tudi lahko vstajam."

Rozalka prinese dva šopka in da enega Štefanu.

"Juriju ga pripnem pa jaz," pravi Anica in okiti njegov klobuk.

"Le urno, le urno, da ne zamudimo!" priganja mati, in moško odide Štefan s svojimi varovankami.

Juri gre po svojih opravkih, in ko pride črez nekaj časa v hišo, najde Matija pri ognjišču.

"Danes pa Vi kuhate, oče?" ga nagovori.

"Jaz," mu reče. "Ob nedeljah je že tako, in vse zadene človeka v življenju. Mati je pripravila kosilo, in jaz je pristavljam k ognju." Kakor izkušen kuhar je prestavljal lonce, popravljal drva in prižigal svojo pipo. Juri mu je donašal vode in pomagal pri tem in onem, pred vežo pa se je solnčil sultan in pomežkoval s svojimi dobrodušnimi očmi. — —

Popoldne pa je solnce gorko sijalo, in vidno se je tajal sneg pod blešečimi žarki. Mati in Rozalka sta se bili že vrnili iz Doline in sedeli pred hišo, Juri pa je ogledaval z Matijem kamenitno ograjo, ko pride v vas cerkovnik od Sv. Florijana. Ožbe, majhen možiček prijaznega obraza, je bratranec Pečarjeve žene in hodi rad ob nedeljah obiskavat svojega soseda.

"Dober dan vam Bog daj vsem vkup!" pozdravlja Ožbe, "očetu pa še posebej par volov, materi nov kolovrat, Rozalki pa brhkega ženina. — Kje pa imate fanta, ki sem mu moral tako neutegoma obleko delati?"

"Ravno gre z očetom sem," odgovori Rozalka.

(Dalje prih.)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

nega stana pravijo, da smo v bitki pri Račti, kjer smo obkolili del četrte turške divizije, ujeli ves enajsti turški polk, sestoječ iz njegovega poveljnika, 56 častnikov in 1,600 vojakov, kakor tudi ostanke desetega turškega polka, sestoječe iz dveh štabnih častnikov, več drugih častnikov in 650 Askarcev. Uplenili smo tudi v tej bitki tri topove in tri strojne puške."

Turško vojno poročilo.

Carigrad, 24. avg. — Današnje turško vojno naznanilo se glasi:

"Na našem desnem krilu so bili razni napadi na turške prednje postojanke odbiti v protinapadih z znatnimi izgubami za sovražnika. Samo v odseku Ognet so Rusi izgubili 3,000 mož, in pred turško postojanko pri kraju Mighi smo našteli 400 usmrčencev."

Turki bežijo pred Rusi.

Petrograd, brezžično v London, 25. avg. — Vojni urad naznanja, da so Rusi zopet začeli prodirati ob celi azijski fronti. Turki so zapustili Bitlis, v južni turški Armeniji blizu Vanskega jezera. Ko so Rusi zopet osvojili Muš in porazili turške čete pri Račti, so se preostali Turki spustili v beg.

Zaklad najden na Črnogorskem.

Geneva, 25. avg. — Avstrijci so našli slavne zaklade samostana Dečani blizu Cetinja, ki so jih menihi zakopali ob bližanju vpadnikov, kakor pravi posebna brzojavka iz Inomosta, Tirolsko.

Zbirka je bila iz sedmih stoletij, obsegajoča dragocenosti in stare novce vsakega zaroda od trinajstega stoletja, zlate posode in bogato vezena oblačila.

Vrednost cele zbirke je precenjena na več milijonov funtov.

Rojaki in rojakinje širom Amerike! Pristopajte k največjemu slovenskemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE
(The Holy Family Society)
štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod."
"Vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1916.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....John Petric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:
Nicholas J. Vranichar, John N. Pasdertz, Joseph Težak.

To društvo sprejema rojake in rojakinje iz vseh krajev od 16 .do 55. leta in izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za $500.00 ali za $250.00 pri D. S. D.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri podpisanem. Če mu ni mogoče osebno priti, naj mi piše za podrobnosti in navodila in pošlje $1 (en dolar), ta vsota se potem vračuna za pristopnino, da mu pošljem zdravniški list, pravila in drugo. Če ni kandidat sprejet, razun lastne krivde, mu vrnem vplačani denar.

Pisma naslovite na:
JOS. KLEPEC, JOLIET, ILL.

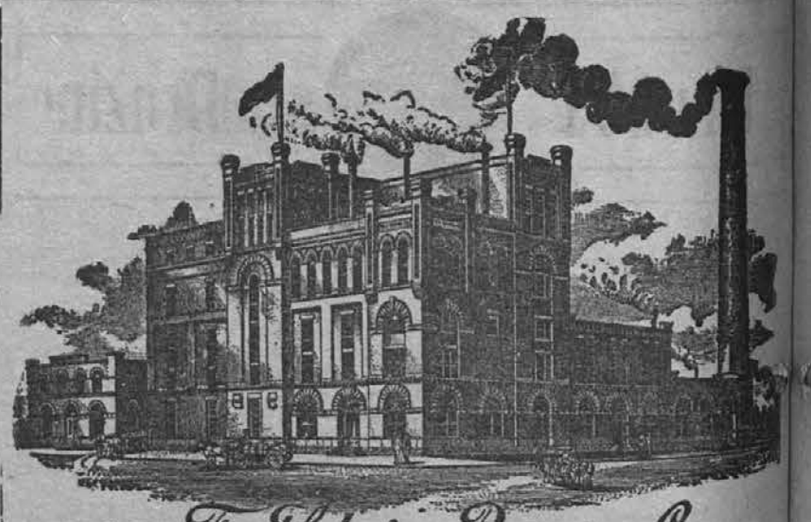

Fred Sehring Brewing Co.
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.... Both Telephones 26.... JOLIET, ILLINOIS

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za	$12.00
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za	$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za	$5.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za	$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za	$9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za	$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za	$6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 927.
120 Jefferson St. JOLIET, ILL

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše ... so po najnižji ceni? Gotovo! V mesn...

Anton Pasdert

se dobijo najboljše sveže in pr... jene klobase in najokusnejše ... Vse po najnižji ceni. Pridite tor... poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas ... našej mesnici in groceriji na vog... lu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone ...

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatske mu občinstvu v Jolietu naznanjam, d sem otvoril svojo

novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kje imam največjo zalogo svežega in ... hega mesa, kranjskih klobas, vse vrst groserije in drugih predmetov, ki spa dajo v mesarsko in grocerijsko pod ročje.

Priporočam svoje podjetje vsem ro jakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Moje blago bo najboljše, najčistejš in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill

Luka Pleš...

HRVATSKO-SLOVENSKA

GOSTILNA

kjer točim najokusnejše pivo, fina ... mača in importirana žganja in vi... ter prodajem dišeče smodke.

Se vsem priporočam v obilen ob...

1014 North Chicago St., Joliet, I...

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.